

OFFICIEEL GEDEELTE.

EXTRACT uit het Register der Handelingen en Resolutien van den Luitenant Gouverneur Generaal in Rade.

BATAVIA, den 11den aug. 1829. (No. 31.)

Krachtens de appostillaire dispositie van den Minister van Staat, Kommissaris Generaal, de dato 5den dezer no. 5.

Is goedgevonden en verstaan,

1°. Enz.

2°. Al verder te bepalen, dat van de eigenaren of gezagvoerders van koopvaardij schepen en vaartuigen, welke ingevolge het bepaalde bij besluit van den Kommissaris Generaal, de dato 8 augustus 1828 no. 26, (staatsblad no. 58), hun buskruid of ammunitie zullen bergen in het daartoe te bestemmen lokaal buiten den boom te Samarang, bij wijze van huur, zal worden geheven drie honderd van de waarde der alzo geborgen voorwerpen, berekend naar 's Gouvernements tarief, zullende de opbrengst van deze heffing strekken om de kosten van onderhoud van voormeld gebouw goedtemaken.

Extract enz.

Accordeert met voorschreven register.

De Algemeene Secretaris,
J. DU PUIJ

Door Zijne Excellentie den, Minister van Staat, Kommissaris Generaal, zijn de volgende dispositien genomen:

CIVIEL DEPARTEMENT.

BENOEMD:

Tot waarnemend inspecteur van financiën D. T. H. Helbach, thans outvanger der in- en uitgaande regten en president van de weeskamer te Samarang.

Tot outvanger der inkomende en uitgaande regten te Samarang, J. van Slooten, thans adjunct-outvanger der inkomende en uitgaande regten te Batavia.

Tot kommissies op het bureau van den assistent-resident te Grisse H. T. Oosthoek, ambtenaar op wachtgeld.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

BATAVIA den 2den September.

Zijne Excellentie de Minister van Staat, Kommissaris Generaal, heeft gisteren avond in het lokaal der Societeit de Harmonie, een Bal en Souper aan de ingezetenen dezer hoofdplaats gegeven. De bijzonder fraaie versiering en inrigting der zalen van het gebouw, de talrijke schaar van feestgenooten en de ongedwongene en gepaste vrolijkheid die door al de aanwezigen werd aan den dag gelegd, gaven dit feest, waarop nagenoeg 600 personen zijn genoodigd geworden, een luistervol aanzien, terwijl de vreugde aan den zoo smaakvollen en keurig aangeregtten disch, nog vermeerderd werd, door de zoo welsprekende als toepasselijke toosten, welke allen met geestdrift gedronken zijn.

EUROPESCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN

ROTTERDAM den 22sten april jl.

Men schrijft van Dantzig den 12den april. Na een langdurigen gestrengen winter is ons de lente zeer noodlottig geworden. Door den van alle zijden aanstroomenden toevloed van gesmolten sneeuw rees het water in den anders zachtvlietenden Weichsel spoedig tot zulk eene hoogte, dat in den morgen van den 9den de bewaakte en anders zoo sterke dam op twee plaatsen doorbrak, de vloed met ongehoord geweld in het land stortte en eene hoogte bereikte, welke alle vroegere overstromingen overtrof, van Dirschau tot aan den mond van den Weichsel, dus eene uitgestrektheid van vijf mijlen, bedekte, de stad zelfs van drie zijde met water omringde en zelfs een groot gedeelte daarvan overstroome, Bijna 50 dorpen en een aantal gehuchten staan onder water, het grootste gedeelte van het in de weilanden rijkelijk aanwezige trek en slagvee is omgekomen.

(Rotterdamsche Courant van 23 april jl.)

ROTTERDAM, den 4den mei jl.

— Den 2den dezer is te Gouda van een zoon en twee dochters voorspoedig bevallen Sophia Mullart, oud 40 jaren, huisvrouw van Dirk Verlooy, pijpenmakersknecht, wonende in de Klompwegsteeg.

(Rotterdamsche Courant van 5 mei jl.)

GROOT-BRITANNIE.

LONDEN, 15den april, jl.

— De berigten uit Lissabon dezer dagen ontvangen, voer de dagteekening van den 3den april. De Taag had hier door de overstromingen te weeg gebracht en daar door verscheidene veroorzaakt. Twee expediten tegen Terceira bestemd lagen nog op genoemde rivier; de troepen waren ziekelijk en de schepen zeer schaars. — Het fregat, 't welk genoemd eiland moest blokkeren, was sedert den 17den maart niet voor het zelfde gezien.

LONDEN, den 17den April, jl.

Bij gelegenheid van het ontvangen der tijding van de aanneming der emancipatie-bill door het hoogerhuis in Dublin hebben eenige behijders van de r. k. eerdienst hunne woningen willen illumineren, doch de voornaamste hunner, duchtende, dat iets dergelijks welligt aanleiding zoude kunnen geven tot ongeregelheden, zijn in tijds bijeengekomen, en hebben zich onderling verbonden, om eene zoodanige illuminatie te verhoeden; op groot, dat de maatregel der emancipatie, geenszins behoort te worden aangemerkt als een overwinning van eene partij op eenig ander gedeelte der bevolking, maar alleen als het wegnemen van den smaad der vernedering, zonder dat de privilegien van het protestantsche gedeelte der natie daardoor worden verkort. — Het schijnt dat dit besluit den bedoelden uitslag heeft gehad.

— Bij herhaling leest men in de ministeriele bladen, dat de zitting van het parlement eerlang een einde zal nemen; dat zulks de leden, inzonderheid de iersche, aanleiding zal kunnen geven, om spoedig naar hunne woonplaatsen terug te keeren, en tevens de ministers in staat zal stellen, om hunne aandacht te vestigen op de buitenlandsche aangelegenheden. Volgens deze bladen zullen de britsche ministers zich als nu met meer klein kunnen doen hooren, en de heren van Wellington zich meer kunnen doen gelden, dan bij de opening van den jongsten veldtog in het oosten van Europa, tot behoud van den vrede en van de rust in dat werelddeel. De benoeming van een zoo bekwaam man, als de heer Robert Gordon, dus vervolgt het ministerieel avondblad, tot minister bij de Verhevene Porte, zal ons in staat stellen, om van elke gelegenheid, die zich mag aanbieden, om onze bemiddeling tot herstel des vredes te doen gelden, gebruik te maken, terwijl de talenten van lord Heytesbury tot het zelfde einde aan het hof van Rusland zullen kunnen strekken. — Het is zeker, dat wij in dezen door Frankrijk zullen worden ondersteund, en wij twijfelen niet, of ook Oostenrijk zal dit voorbeeld volgen.

— De heer Peel heeft eene nieuwe wet voorgesteld op de algemeene verordening der politie voor de hoofdstad. Hij heeft aangevoerd, dat de onderscheidene inrigtingen der parochien, die elkanter niet ondersteunen, en onder geheel verschillende overheden zijn geplaatst, ongenoegzaam zijn ten beveiliging van de personen en de eigendommen der inwoners en heeft voorgedragen, om al wat de politie betreft, onder een hoofd te brengen. — Naar zijn oordeel zoude men niet alleen met eene zoodanige inrigting het oogmerk beter bereiken, maar ook kosten besparen.

— Men spreekt van belangrijke veranderingen en vermindering bij het leger van den Staat. Zeven regimenten dragonders zouden tot 4 regimenten kurassiers worden ingerigt, en de voorgestelde veranderingen zouden het afdanken van 2000 man ruiters en 8000 man infanterie ten doel hebben.

SPANJE.

PARIS den 14den April, jl.

— In den koninkliken almanak voor het loopend jaar wordt als wettige Koningin van Portugal opgegeven Donna Maria II, geboren den 4den April 1819, dochter van Don Pedro, Keizer van Brazilië; — Koningin van Portugal en Algarve, door afstand van haren vader op den 2den mei 1826; — ongetrouwd den 29sten oktober 1826 met Don Miguel, geboren den 16den oktober 1802, haren oom, Infant van Portugal, luitenant-regent van dat Rijk, bij besluit van Z. M. Don Pedro van den 3den Julij 1827.

PARIS, den 29sten april jl.

— De admiraal de Rigny is uit Toulon in deze hoofdstad aangekomen. Men schijnt echter te geloven, dat hij zich zeer spoedig weder naar de Levant zal begeven. Berigten uit Navarino van den 2den April melden op nieuw, dat de overste Fabvier, zich niet wel met den president van Griekenland, graaf Capo de Istria, hebbende kunnen verstaan, de reis van Egina derwaarts heeft aangenomen, ten einde bij den staf van den

Maarschalk *Maison* te worden geplaatst. Genoemde maarschalk heeft het fregat *la Didon* gekozen, om met hetzelfde eerlang naar Frankrijk terug te keeren.

Vier regimenten fransche troepen zullen vooreerst in de grieksche vestingen Petras, Navarino, Modon en Coron verblijven. — Men wil, doch zonder te vermelden op welken grond, dat dit voortdurend verblijft der fransche troepen op Morea den president van Griekenland niet welgevallig zoude zijn, en dat deze omstandigheid ook het hare had toegebracht tot het afwijzen van de diensten van den kolonel *Fabvier*.

Het grieksch gouvernement heeft manschappen gezonden, om fransche kavallerie-paarden en zadels over tenemen, welke Griekenland zijn achtergebleven, ten einde alzoo den kern vormen voor eene nationale ruitery. De berigten echter, welke men omtrent de houding en krijgstucht dier lieden heeft ontvangen, zijn verre van gunstig te wezen.

In Navarino wilde men tijding hebben ontvangen, dat de grieksche admiraal *Miaul* zich had meester gemaakt van het kasteel van Morea; — en dat men hoop voedde, dat het kasteel van Lepante, en zelf de strekte Missolongi al spoedig in handen worden genoodzaakt, om zich mede overtegeven.

Den 10den Maart is de president van Griekenland te N. aangekomen, verzeld door den russischen admiraal. Men verneemt is het engelsch fregat *la Blonde* aldaar gearriveerd, welks bevelhebber, zoo men verzekerde, den russischen admiraal, en ook den president inlichtingen had gevraagd, omtrent het verleend verlof en genomen besluit, om een russisch denot van scheeps en krijgsbehoeften op het eiland Morea te vestigen. Het gerucht wilde, dat men ook den engelschen admiraal met ettelijke schepen te Naupil wachtende was.

Het gerucht, uit Engeland herwaarts overgewaaid, als of de nieuwe britsche ambassadeur bij de Verhevene Porte zich, naar Weenen, naar zijne bestemming zoude begeven, wordt door onze monarchale bladen stellig tegensproken, met vermelding, dat hij zich rechtstreeks van Parijs naar Napels begeeft. (*Haarlemsche Courant van 15 mei jl.*)

TOULON, den 12den mei jl.

Zie hier het extract uit een' brief, gedagteekend Navarino, van 13den april 1830.

» Een hevige noordwesten wind, die sedert eenige dagen in deze wateren heerscht, heeft het vertrek belet van een konvooi, waarmede wederom troepen naar Frankrijk zouden terug keeren.

» Er is hier een berigt in omloop van een gevecht tusschen eene engelsche en russische vloot; doch het is een louter verhoortsel. Een zoo even te Navarino binnengekomen Russisch fregat wederlegt ten volle die vermeende daad van vijandelijkheid.

» Zie hier echter eene stilliger gebeurtenis, waarvan het verhaal gegeven wordt door eenige fransche fregatten, die versterken met een gedeelte onzer troepen uit Patras zijn aangekomen; namelijk de inneming van Missolonghi door de Grieken. Zij hebben ook het kasteel van Romelië bemagtigd, welks vestingwerken even vreesselijk zijn als die van het fort van Morea. Voorts hebben de Hellenen de stad Lepanto ingesloten, en belegeren haar krachtdadiglijk te land en te water. Het is de oppere *Miaulis*, die deze versterkte plaats bombardeert met het fraaije Grieksche fregat *Hellas* en eene zeer sterke brik.

» De president van Griekenland, Graaf *Capo d'Istrias*, bevindt zich sedert ettelijke dagen hier, en heeft menigvuldige conferentien met den maarschalk *Maison* en den schout bij nacht *Basamel*. Over het geheel genomen gaat de schoone zaak der Hellenen met elken dag meer vooruit, en hunne organisatie schijnt op eenen hechten grondslag te berusten; reeds zijn zij in bezit gesteld van de voornaamste vestingen van nieuw Griekenland, en de edele onderneming van Frankrijk, namelijk om deze groote natie te herscheppen, is gelukkiglijk volbragt. (*Amsterdamsche - Courant.*)

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 1 Mei jl.

De jongste berigten uit de vorste doornen meiden nog niets bepaalds, ten aanzien van het begin der krijgsoperatie. Het zeggen was, dat de belegering van Gurgewo, alsnu aan den generaal *Geismar* zoude worden opgedragen, terwijl een ander gedeelte der russische legers het beleg zoude slaan voor Sibistria. — Het hoofdkwartier zoude te dien einde in Kalarasc worden gevestigd.

De Russen schijnen grooten prijs te stellen op het bezit van eerstgenoemde vesting, welke reeds door den generaal *Kisselov* tot de overgave moet zijn gevorderd. De commanderende bassa heeft echter geantwoord, dat de vesting, aan zijne zorg toevertrouwd, door 12000 man en 380 stukke geschut werd verdedigd; dat hij voorraad had voor meer dan een jaar, en zich tot den laasten man dacht te verweeren.

In den loop der maand Maart is eene menigte versterkings troepen, zoo nieuw geligte rekruten, als andere soldaten, de Pruth gepasseerd. Een deel derzelve, voor de russische troepen, aan gene zijde van den Donau, onder de bevelen van den generaal *Roth*, bestemd, is genoemde rivier bij Izakza reeds gepasseerd. — De overste *Lepranto*, welks naam in den vorigen veldtog van tijd tot tijd met eere is genoemd, heeft van den generaal *Diebitsch* verlof bekomen, om een korps op te rigten, het welk nitsluitend uit Wallachiers moet bestaan, en hetwelk veel bijval schijnt te vinden.

— In bijzondere brieven uit Italie van het midden der vorige maand wordt gemeld, dat de russische admiraal den bassa van Egypte tijding heeft gezonden van het vermeestern van eene egyptische korvet en een brik in de wateren

van Kandia; — dat hij dien landvoogd heeft berigt, dat daartoe genoodzaakt te hebben gezien, uit hoofde de krijgstoerusting in de haven van Alexandria bepaaldelijk tegen de russische scheepsmagt gericht schenen, en dat hij de schepen onder zijne bewaring zoude houden, tot dat hij andere bevelen van zijnen Keizer dienaangaande zoude hebben bekomen. Beide de genomene schepen lagen in de eerste dagen van de maand Maart nog voor Poros, doch sedert is de britsche admiraal met den russischen over deze gelegenheid, zoo wel als over nog verdere vijandelijke maatregelen, welke deze zoude kunnen ondernemen tegen egyptische gewapende schepen, welke de haven van Alexandria mogten verlaten, in briefwisseling getreden, en hebben beide de vlootvoogden nieuwe bevelen van hunne gouvernement verlangd. Men schijnt in de Levant thans zeer de afwezigheid te betreuren van den admiraal *de Rigny*, welke in het afgelopen jaar de eenstemmigheid tusschen de wederzijdsche bevelhebbers zoo loffelijk heeft weten in stand te houden.

WEENEN, den 13ten mei jl.

Sedert eenige dagen heeft men in de dagbladen gesproken van het besluit van den Prins *Gustaaf van Zweden*, zoo niet tegenwoordige, den naam van *Wasa* te voeren. Thans neemt men stevig, dat Z. M. de Keizer van Oostenrijk een eigenhandigen brief aan den Voorzitter van den Hooftkrijgsraad, Vorst *van Hohenzollern*, te kennen gegeven heeft, dat Prins *Gustaaf van Zweden*, die zich in Keizerlijke dienst bevindt, den wensch geuit heeft, om den titel, *Prins van Wasa* te voeren; zullende dezelve voortaan onder deze naam op de lijst van het leger moeten voorkomen.

— Met brieven uit Gibraltar vernemen wij, dat de slavenhandels thans met groote levendigheid te Barcelona wordt gedreven, welke haven het middelpunt van dien afschuweliken handel is. Langs de geheele Spaansche kust is geworden. Aldaar worden hiertoe opzettelijke vaartuigen aangebouwd, die zeer snel zeevaren, om desnoods te kunnen vlugten, en Gibraltar is het punt van vertrek van Europa, waar zij hunne ladingen volledig maken met Braz. Tabak, buskruid en andere benodigdheden voor de reis. Een der brieven van Gibraltar zegt: » De schoenerbrik *Semiramide* is buiten kijf zulk een Barcelona-vaarder, die thans hier zeilree ligt. Dit vaartuig liep hier binnen als geconsigneerd aan order, en is uitgeklaard naar St. Thomas: het is een zeer fraai vaartuig, bemand met 39 koppen. Een zeer mooie schoener, de *Ninsa*, van dezelfde plaats, is hier den 4 april binnengevallen, en voor eenige dagen om de West onderziel gegaan zonder uitgeklaard te hebben.

(*Nederl. Handelsblad.*)

In de Rotterdamsche Couranten van mei lezen wij het volgende:

PARIS den 15ten Mei.

Men houdt het voorzeker, dat het Gouvernement besloten heeft eene expeditie tegen Algiers uitzezenden. — Men zegt, dat de generaal die daar over het bevel moet voeren, reeds benoemd is, en dat vier en twintig duizend man troepen voor die onderneming bestemd zijn.

LONDEN, den 16den Mei.

Het ministerieel avondblad maakt heden gewag van een artikel, door een ander nieuwspapier medegedeeld, waarin aangeraden werd de grieksche zaak zoo spoedig mogelijk te schikken, ten einde Frankrijk en Engeland en voornamelijk die laatste mogendheid in staat te stellen om eene deegde houding tegen Rusland aan te nemen, en verklaart, dat Engeland geenszins vijandige gevoelens ten aanzien van Rusland koestert; dat Rusland niet denkt aan het veroveren van Turkije; dat het de schikking van de grieksche zaak verlangt en dat Frankrijk en Engeland ten deze eenstemming handelen. Wat de blokkade der Dardanellen betreft, zegt het, dat Engeland zich daartegen niet kan verzetten zonder de grondbeginselen te veroordeelen, naar welke het altijd zelve gehandeld heeft.

M E N G E L I N G E N.

Ontdekkingen en Uitvindingen.

Het Fransche Gouvernement heeft dezer dagen een Brevet van Uitvinding verleend voor *nieuwe diligences op één wiel*, en echter niet kunnen omvallen. Zij kunnen 30 à 40 personen bevatten die ieder het voordeel hebben van in eene hoek te zitten, en zij hangen op zoodanige wijze dat de reizigers, met welk een snelheid ook het voertuig gedreven worde, op hun gemak kunnen zitten schrijven. De vergaderplaatsen der goederen en pakaadje zijn te wederzijde van het wiel aangebragt. De paardekracht tot het trekken wordt voor $\frac{1}{2}$, en de vracht van het personeel, enz. voor de helft uitgewonnen. De bekwaamste werktuigkundigen en ingenieurs geven een verdienden bijval aan deze uitvinding, die, zegt men, eenen geheelen omkeer in de manier van per as vervoeren te weeg moet brengen. De uitvinder is een Marseillaan, en zijne ontdekking is de vrucht van veeljarige nasporingen en overdenkingen.

De heer *Godefroy*, fabrikant te Amsterdam, heeft een *Mechaniek instrument* uitgevonden, hetwelk hij den naam van *Dieven weerder* geeft. Dit instrument ter groote van circa zes duim in het vierkant, geplaatst in een kantoor, winkel, magazijn of elders, geeft eenen slag, gelijk aan dien van een pistoolschot, bij de minste poging van inbraak, hetgeen tot zes

al herhaald wordt, bij aldien een dier nieuwe pogingen
aanwenden. Op dit instrument is eene intekening geo-
d, van 1 mei tot 1 oktober aanstaande, tegen den prijs
f 3, zullende na dien tijd niet minder dan voor f 4 te
worden zijn.

(Amsterdamsche - Courant.)

Door de vriendelijke mededeeling van de Factorij der
Nederlandsche Handelmaatschappij, zien wij ons in de
gelegenheid gesteld, om onze lezers het volgende belangrijk
gevoelt, wegens de tegenwoordig in Nederland verkrijgba-
Suikermolens, bekend te maken.

Rotterdam den 19den Mei 1829.

De thans in Oost-Indie in gebruik zijnde suikermolens zijn
alle met verticale cilinders, terwijl de ondervinding het
doelmatige daarvan bewezen heeft, en die met horizontale
molens, thans in de Engelsche Kolonien algemeen gebezigd,
niet heeft doen verkiezen. De Neger die het riet in eene ver-
keerde molen steekt, moet hetzelfde tot op eene zekere hoogte
voeren leiden en vast houden hetgeen bij de horizontale molens
niet behoort.

De molens, welke thans te Amsterdam voor Suriname ge-
bruikt worden, moeten door stoommachines van hooge drukking
van 12 paardenkracht in beweging gebragt worden; de cilinders
rollen 3 in getal, zijn ieder 54 duimen lang, en houden 28
duim diameter. De assen zijn van geslagen ijzer 9 duim in het vier-
kant en de (framing), infondatie plaat van gegoten ijzer, wegende
deze 100 pond. De prijzen dezer molens met stoommachine geheel
compleet, buiten de suikerpannen, en het geen verder tot de
werking noodig is, komt op f 16000: - die der gegoten suiker-
pannen f 1 - 25 per Engelsche Gallon of f 30 per 100 Neder-
landsche ponden.

Deze molens zijn echter van de grootste soort, en men zou-
de voor de Oost-Indien een klein kaliber verkiezelijk achten,
indien dezelve door paarden of karbouwen in plaats van
stoom moeten gedreven worden.

Op vele plaatsen zou men welligt gelegenheid hebben water-
krachten daartoe aan te wenden, eene beweegkracht, welke voor-
keur de voorkeur verdient.

Om bovenvermeldte molens voor Suriname door paarden te drij-
ven, zouden dezelve 12 paarden, om per dag 10½ uur te wer-
ken, vereischen; dat is namelijk 6 paarden gelijk voor 2 uren
werken, en dan weder zes uren voor dien tijd.

Deze molens geven 1000 Gallons vocht per uur op, doende
dan 5 revolutien per minuut.

De kleinste suikermolens in de Oost-Indien in gebruik, zijn
van 4 paardenkracht, waarvan de cilinders slechts 32 duim lang
zijn op 18 duim diameter, en deze kunnen goed werkende,
het goet riet, 200 Gallons per uur opgeven, wordende een gal-
lon suikernat gerekend, gekookt zijnde, 1 oud pond suiker uit-
te leveren.

Aan de fabriek is men van opinie, dat molens van 8 paar-
den het voordeeligt zijn; deze hebben cilinders van 42 duim
diameter, of 22 duim diameter, met drie geslagen ijzeren assen van
12 duim horizontaal gesteld in een gegoten ijzeren fondatie plaat,
(framing.) De kosten van dezelve zouden komen op f 6800: -
voor de molen zelf, terwijl hetgeen verder nodig is om die
door paarden of karbouwen te doen werken, op f 2000 wordt
geschat, en de directie van de Amsterdamsche fabriek berekent,
dat eene dergelijke molen 6000 pond suiker per dag zal kunnen
maken.

Chineesch Postwezen.

Volgens den almanak van Pekin houdt China 1,800,000 soldaten
op de been, die zelfs in de kleinste vlekken en dorpen in gar-
nizoen liggen, gehuwd zijn, en zich met landbouw, bestuur
en regtvoering bezig houden. Ook verrigten de militairen
eene soort van gendarmeriedienst; alle schildwachten worden
noofofzakelijk tot koeries gebezigd, dewijl in China geen ander
postwezen bestaat dan deze hardloopers. Van een wachthuis
tot aan het ander, die, langs de wegen en kanalen op zekere
afstanden van elkander gelegen zijn, worden de depêches van
het hof door hen overgebragt; van Pekin naar Canton zijn de
brieven niet langer dan 12 dagen onder weg, zoo dat de koe-
riers elken dag circa 50 uren gaans moeten afleggen. Zulk eene
grootte snelheid in het loopen kan ons geen voordelig denkbeeld
van dapperheid voor eenen dergelijken soldaat inboezemen,
want het staat te bedenken of hij niet, wanneer het krijgsgeluk
hem den rug toewend, van deze hoedanigheid gebruik zal ma-
ken om het hazenpad te kiezen. Bij de Chinezen zoowel als
bij de oude Grieken wordt vlugheid ter been voor de eigenschap
van eenen held gehouden.

Broekdrukkunst der Chinezen.

In China is de boekdrukkunst veel vroeger uitgevonden dan
in Nederland, doch zij wijkt zeer veel af van de onze en is
zoo kostbaar, dat het weldadige der uitvinding daardoor bij-
na geheel verdwijnt, aangezien de Chinezen geene beweegbare
letters hebben. De teekens welke men wil afdrukken, worden
eerst op het doorschijnende, naar zijde gelijkende papier ge-
schilderd, waarna het blad papier omgekeerd op een plank van
zeker hard en digt hout wordt gelijmd, en de ruimte tusschen
de letters wordt uitgestoken, waardoor dan het schrift hoog op
het hout uitsteekt. Nu legt men een proefblad op de bevoers
met een inktpenseel bestreken houten letters en drukt af, Na-

dat er een genoegzaam getal exemplaren gedrukt is, wordt de
plank weggeborgen, en, wanneer men haar weder noodig heeft,
onderzoekt men of zij niet wurmsteking is geworden, in welk
geval men de beschadigde deelen uitneemt, een nieuw stuk hout
in de plaats zet en vervolgens weder letters daarin snijdt. De
Chinesche boeken verschillen van de onzen daardoor, dat elk
gedrukt vel slechts een eenig blad uitmaakt en maar aan eene
zijde bedrukt is. De bladen zijn zamen gevouwen en vertoo-
nen allen den rug op snee. De boekbinder hecht hen aan eener
kant te zamen en elk blad moet open gevouwen worden, wil-
men deszelfs inhoud lezen.

Het Journal de Gand bevat een artikel rakende het opbloei-
den der werkzaamheid in de Haven van Gent en de onberekenbare
voordeelen welke deze nieuwe haven aan de stad en de omme-
landen belooft. Twee schepen liggen zeilvaardig, het eene naar
Batavia, het andere naar Bajonne; twee Amerikaansche schepen
zijn in het kanaal van Terneuse binnengevaren, en worden met
elk oogenblik te Gent verwacht; vele andere vaartuigen liggen
in lading, andere zijn bezig met lossen; nieuwe vaartuigen wor-
den aangebouwd; kortom, de bestaande drokte bewijst de te-
genwoordige welvaart, en voorspelt eenen nog grooteren voor-
spoed in de toekomst.

(Nederl. Handelsblad.)

Ter waarschuwing van Pleitzielen.

In Engeland liepen onlangs eenige schapen op het erf van
een pachter, en vernielden er eenige appelboomen. De schade
werd begroot op een guinje f 12:60 maar de man eischte 30
(eng.) schellingen f 18. De eigenaar dier schapen weigerde
dezelve, en bragt de zaak voor het hof van het graafschap.
Zij werd naar dat van 's Konings bank verwezen, waar een
bewijs werd afgegeven tegen den pachter voor 7 guinjes f 88
en voor de loopende onkosten à 127 pond st. f 1524. Zijne
meubelen werden daar voor in beslag genomen, en verkocht
voor 70 pond st. f 840:

Daar en boven beliepen de onkosten van de getuigen, wel-
ke hij voor de Assises had doen dagvaarden, en die van
zijn procureur, voor de eersten à 19 pond st. f 228 en voor
de laatsten à 70 pond st. f 840 voeg hiexbij, dat de pachter,
ten einde zich naar de gevangenis van 's Konings bank, waar
hij thans in hechtenis zit, te begeven, verplicht geweest is,
eene reis van 150 mijlen afteleggen.

(Gazette des Tribunaux, 22 November 1828.)

SCHEEPSBERIGTEN. BATAVIA.

Aangekomen.

Aug. 31—schip *Nathalie*, A. Nannings, van Soerabaja den 25sten au-
gustus.
Sept. 1—brik *De Koning der Nederlanden*, S. van Delden, van Amboina
den 20sten augustus. — brik *Dorothea*, S. E. Badendick, van Samarang den
26sten dito.

Vertrokken.

Sept. 1—Hamburg schip *Sophie*, H. Spliedt, naar Hamburg. — schip *Oeij*
Sinjo, Sie Paol, naar Pekalongang.
Sept. 2—brik *Tan Gouansing*, Bandar, naar Cheribon. — schip *Nathalie*,
A. Nannings, naar Antwerpen. — schoener *Molukko*, A. Hudson, naar Pama-
noekan.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. korvet *Anna Paulowna*, rici-kanonneer-boat No. 8, schepen
Walcheren, Henriette en Henrij, Olivier van Noord, De Onderneming, Cor-
nelia Sara, Fatal Barie, Rosalie, Marij, Thalia, De Nederlander, Abel Tas-
man, Admiraal Buijskes; stoom-boat Van der Capellen; brikken Peenghoei,
Foengsie, De Koek, Goanlie, Ondernemer, De Koning der Nederlanden,
Dorothea; barken De Goede Intentie, Philadelphia, Radja Wallie, Sieva;
schoeners Kim Soenhoat, Biora, Diomedes van Gend. — v.m. schip Heroine;
bark Christiana. — Zweedsche brik Umon. — Fransch schip Laurentia.

ADVERTENTIEN.

—In het laatst der maand oktober of in het begin van
november aanstaande, de dag en plaats nader te bepa-
len, zal alhier eene veiling worden gehouden van 10,000
pikels Bankas - tin, liggende te Batavia, op dezelfde voor-
waarden als vermeld zijn in de Javasche Courant, van
den 25sten juni 1829 no. 74.

De Directeur van 's Lands Produk-
ten en Civiele Magazijnen,
Batavia, J. C. REIJNST.

—Op zaterdag den 3den oktober 1829, des voordemid-
dags te 10 ure, zal ten kantore van den ondergeteeken-
den overkomstig het daar voor bestaande reglement d. d.
17 juli 1829, gehouden worden eene uitbesteding voor
de leverancie van al de rijst te Makasser benoodigd, tot
1 maart 1831, en zulks op de ondervolgende voorwaar-
den.

art. 1. De rijst zal moeten zijn van de beste kwali-
teit van den oogst van 1830, dat is nieuwe rijst gezu-
verd van padie en dedak en zonder stof, ter beoordee-
ling en naar genoegen van eene kommissie te benoemen
door den Gouverneur van Makasser.

art. 2. De leverancie zal beginnen zoodra de voor-
raad op Makasser zal zijn opgeruimd, hetwelk gesteld kan

worden op ultimo februarij 1830, zullende de leverancie voorts eindigen met 1 maart 1831. De behoefte wordt gedurende dat tijdvak begroot op c. c. 150 kojangs van 5400 ponden ieder.

art. 5. De rijst moet op Makasser geleyerd worden in goede dubbelde stroo-zakken naar mate, dat dezelve benodigd is, en regtstreeks aan den verbruiker, zullende deze zich tot dat einde vervoegen aan het pakhuis van den leverancier.

Den aannemer zal een voldoende gedeelte van 's lands pakhuizen te Makasser, zonder betaling van huur, in gebruik worden afgestaan.

art. 4. De aannemer zal een voorschot ontvangen ten bedrage van de waarschijnlijke leverancie voor den tijd van drie maanden, zullende dit voorschot in de laatste maanden der leverancie ingehouden worden.

art. 5. De betaling zal geschieden te Makasser, voor de helft in zilverenmunt en overigens naar welgevallen van het Gouvernement.

De aannemer zal des verkiezende te Makasser wissels en voldoening kunnen ontvangen, betaalbaar op Java.

art. 6. De veiling en toewijzing zal geschieden in één perceel en in zoodanige munt als bij het voorgaande artikel bepaald is.

De definitive aannemer zal aan den minsten inschrijver, indien hij dit zelve niet tevens is, uitkeeren eene premie van een half percent van het waarschijnlijk bedrage der geheele leverancie.

Gadinghebbenden worden verzocht de uitbesteding bijte wonen en hunne inschrijvings-biljetten aan den ondergeteekenden te doen toekomen, vóór of op den bepaalden dag en het uur der uitbesteding, terwijl de zoodanigen, welke bij monde zullen wenschen inteschrijven, op genoemden dag en uur mede tegenwoordig zullen dienen te zijn, ten kantore van

Den Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen,
Batavia, J. C. REIJNST.
den 1sten sept. 1829.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Pas ontvangen met de Engelsche China Vaarders heerlijke bokking, gebrade en ingelegde vleeschen, ragoes, soepen, enz., in blik; beste mosterd, keukenzuren, visch en vleesch-sausen, geley en ingelegde vruchten, puik, hammen, enz., enz.,

KEUCHENIUS en CO.
den 31sten augustus 1829.

—For sale a quantity of very Superior French Wines in cases of a dozen each, at the following prices for ready money, Chateau Margaux at f 12, Pauillac Medoc / 12, Haut Brion f 13, St. Julien f 13, Apploy to MILN, HASWELL & CO.

—Aangebracht per de DIOMEDES, kapitein E. den Dugts, roode tafelwijn, differente soorten fijne wijnen, mader en rijnwijn: genever, kazen, lampen, glaswerk, aardewerk, manufacturen enz., enz., bij WATTENDORFF, HIPP en ZIMMERMAN.

—Op de vendutie van zaterdag den 5den september 1829, zullen mede worden verkocht, voor rekening van het Gouvernement de volgende vastigheden; als

Zeker ledig stuk grond, gelegen binnen deze stad aan de westzijde van de Grootte-rivier, in het blok G.

Zeker ledig erf, gelegen binnen deze stad aan de westzijde van de Grootte-rivier, in het blok E, sub no.

—Op de vendutie van vrijdag den 4den september 1829, zal mede worden verkocht circa f 5000 kopergeld.

G E B O O R T E N.

Heden verlostes voorspoedig van eene dochter, vrouwe H. Holmberg de Beckfelt, geboren Smissaert. Tjanjor, den 28sten augustus 1829.

S T E R F G E V A L E N.

Op den 18den dezer overleed alhier te Djocjokarta, de 2de luitenant Martens. Al degenen die iets te vorderen hebben, dan wel verschuldigd zijn, gelieven hiervan opgaven of betaling te doen, binnen drie maanden, aan de ondergeteekende commissarissen.

DE LEAU, 1ste luit.
MACLEAN, 2de luit.

—Den 18den augustus 1829 overleed alhier, de 2de tenant bij de 20ste afdeling nationale infant-rie Zaalk

Die iets te pretenderen hebben, of wel verschuldigd zijn aan genoemde nalatenschap, worden verzocht, zich adresseren, binnen den tijd van 6 weken, aan de ondergeteekende commissarissen.

Klatten, SCHACK, chirurg. 2de kl.
den 20sten aug. 1829. HAAKE, 2de luit. artik.

—Heden overleed de hoogwelgeboren heer, jonk Mr. Ocker Gevaerts, advocaat bij het hoog gerecht van Nederlandsch Indie en den raad van justitie te Batavia.

Molenvliet, De executeuren testament.
den 20sten aug. 1829. Mr. RUARDI TRESLU
J. VAN DASTEN

—Heden ontving ik met het schip ABEL TASM kapitein Fokke Baas, de tijding dat te Amsterdam den tweeden mei 1829, overleden is, vrouwe Coenraad Geertruida Cornelia van d Bestin, echtgenoot van E. F. FISCHER.

Batavia, 30 augustus 1829.

—Op den 7den augustus jl, sneuvelde eervol in een vecht met de muitelingen, in de nabijheid van de Tankilan, onze veelgeliefde broeder en behuwd-broeder Edouardus Fransiscus Arnould, tweede luitenant artillerte, slechts 25 jaren oud, door ons diep betrogenoot hij steeds in zijnen militairen loopbaan de allereerste meene achtung en vriendschap van zijne krijgskamergenooten.

Soerabaja, J. N. OLIJVE
den 25sten augustus 1829. C. S. OLIJVE,
geb. Arnould.

N A G E L A T E N B O E D E L S.

Die iets te vorderen heeft van of verschuldigd is, de nalatenschap van wijlen den burger I. D. Brugman, gelieve daarvan aangifte te doen voor ultimo september aanstaande, aan den mede-executeur L. Heukerlugt. Batavia, den 29sten augustus 1829.

—Ieder die iets te vorderen heeft of verschuldigd is, den boedel van wijlen den advocaat Mr. O. Gevaert, wordt verzocht daarvan opgave of betaling te doen, ten kantore van J. van Dasten, in de binnen Nieuwpoort straat te Batavia.

—Die iets te pretenderen heeft dan wel verschuldigd is, aan den boedel van wijlen J. C. Perreira, gelieve daarvan opgave of betaling te doen aan de tekenaresse binnen den tijd van twee weken, gerekend van heden af, wijders verzoekt zij degenen, welke zich als borgen voor wijlen haren echtgenoot geinterponeerd hebben zich van andere borgen te willen voorzien.

Den 3den sept 1829. LEONORA WILHELMINA PERREIRA, geboren Josefa

V E R T R E K K E N D E S C H E P E N.

Passage naar Nederland, met het snelzeilend schip KOCK, gevoerd door kapitein Joossens, het zal tegen den 15den september aanstaande gereed zijn, adres WATTENDORFF, HIPP en ZIMMERMAN.

—Het brikschip ASTREA, kapitein C. Brandligt, tusschen den 15 en 20sten september aanstaande, naar Kaap De Goede Hoop en Nederland vertrekken. WATTENDORFF, HIPP en ZIMMERMAN.

V E R T R E K K E N D E P E R S O N E N.

Mevrouw de wed. A. E. van Lier en kind, vertrekkende naar Nederland.

—De kapiteins Renard en van Hobergen, repatriërende.

V E R S C H I L L E N D E B E K E N D M A K I N G E N.

Op zaterdag den 5den september bal in de militaire cantine te Weltevreden, vrij entree.

PRUD'HOMME.